X-ik évfolyam. 12-ik szám. Köszeg, 1890. márczius 23-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Felhivás előfizetésre.

Április hó 1-jével uj előfizetést nyitunk a

„Kőszeg és Vidéke"

czimü hetilap X. évfolyamának aprilis—juniusi évnegyedére.

Felkérjük azért mindazon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésök a folyó hó végével lejár, miszerint azt mielőbb megujitani és egyuttal lapunknak uj előfizetőket gyüjteni szivesked jenek.

Nekünk mint eddig, úgy ezután is főtörekvésünk leend, a lap tartalmát változatossá és érdekessé tenni, városunk és vidékünk érdekeit védelmezni s e védelmezés terén minden személyeskedéstől ovakodni, hogy igy a közönség igényeinek lehetőleg megfelelhessünk s a magyarosodás szent ügyét tőlünk lehetőleg szolgálhassuk.

A lap előfizetési ára a régi:

Egész évre	*4 frt.*
Fél évre	*2 frt.*
Negyed évre . . .	*1 frt.*

Az előfizetési pénzek a Köszeg és Vidéke kiadóhivatalához, Feigl Gyula könyvnyomdájába küldendők.

A „Kőszeg és Vidéke"
kiadó-hivatala.

A város tüzoltóügye.

Kőszeg városa kebelében már a hatvanas évek végén alakult meg a tüzoltó-egyesület, egyike az elsőknek e hazában, mely a rendszeres tűzoltást tette nemes föladatává. Miért? Érezte szükségét annak, hogy Kőszegnek, mely a modern intézmények létesitése körül századok óta mindig nagy tevékenységet fejtett ki, e téren se szabad hátramaradnia; tudta, hogy a vagyon biztositása a lakosság életföltétele. Nemes hévvel és kitartással fogott az egyesület ez emberbaráti intézmény alapitásához, fejlesztéséhez, ugy, hogy rövid idő alatt edzett, képzett tüzoltócsapat fölött rendelkezhetett, mely az egyesület és a város tetemes áldozathozatala mellett a követelményeknek megfelelően felszereltetett és képesittetett a kártékony elemmel, a tűzzel, bármikor és minden körülmények között szembeszállni.

Tisztviselő és közlegény husz év óta tőle telhetőleg elömozditotta az ügyet, megtette kötelességét vész idején s hála Isten, el mondhatjuk, hogy a lakosság vagyonában a tűz nem tett nagyobbszerü kárt; nem tett azért, mert ritkábban támadt a baj; nem még azért, mert ha keletkezett is, tüzoltó-csapatunk és a helyben állomásozó katonaság ideje korán termett a vész helyén és végezte munkáját.

Ez igy volt eddig! Most változások állottak be; változások, melyek fölött nem térhetünk szó nélkül napirendre, lévén azok oly természetüek, melyek a város tüzoltóügyét, ha nem is alapjában, de részeiben minden esetre megingatják. E változások elseje abban áll, hogy a katonaságnak Kőszegről való elvonulásával elvesztettük a tűzoltócsapat kiegészitő részét, a taktikához értő és fegyelmezett munkaerőt. Ez érzékeny veszteség, melynek pótlásáról illetékes helyeken már tanácskoztak és, ha jól tudjuk intézkedtek is, de a mely intézkedés aligha csak ideiglenes nem lesz, mivel kiviteléhez még szükségeltetik valami — pénz; s a remélt jó eredmény. Ez azonban alig várható s ez esetben a pénzáldozat is hiába hozatott meg.

A másik változás a főparancsnoki állásnál állott be. Az eddigi főparancsnok még a nyár utóján lemondott tisztségéről, minek lolytán nemcsak a tüzoltócsapat szükséges gyakorlatai maradtak abban, hanem ki voltunk téve annak, hogy, ha megharsan a vészt jelző trombita, a tűzoltók technikai működése nem lesz egyöntetü, nem lesz biztos alapon nyugvó. Távol tőlünk a bizalmatlanság az alparancsnok iránt, aki a Platz-on maradt s vezérletre egészen alkalmas lehet; de hát a generális, hiába, csak nagyobb bizalmat képes önteni embereibe, s a bizalom már egymaga is nagyobb tettre képesiti a tűzvészszel küzdő harczost. Azért nem tudjuk eléggé csodálni a tüzoltó-egyesület abbeli közönyösségét, hogy ne mondjuk, mulasztását, melyszerint a főparancsnoki állást annyi időn át betöltetlenül hagyta.

De ha már abban maradt ez a dolog s baj nem érte városunkat, kérdjük: intézkedett-e legalább az egyesület a legközelebbi teendők iránt; megáliapodott-e már abban, hogy kit fog e felelősséggel járó állásra ajánlatba hozni? Ha nem

TÁRCZA.

A környék leirása.

Az ország nyugati határán emelkedő Rozália-hegységnek borostyánkói csoportján kivül, melyről már szó volt, az erdő- és gyümölcsfafedte soproni-hegység terjed el még e vidéken. Lánzsértól jobbára csak szelid hajlásu dombok nyúlnak el a Csáva és Répcze völgyei között, mig földhátakká alacsonyodott végei a Répcze és Gyöngyös között Kőszegig huzódnak. Ez emelkedések lankás oldalai többnyire telvék nemes gyümölcsfákkal, melyek virága tavaszkor gyönyörrel tölti el a szemlélőt. Igen kerecsett gyümölcsfaj a vidéken az alsó-lászlói cserczsnye s a klastromi szelid-gesztenye, mely utóbbi a magyar marónihoz tartozik.

A Rozália-hegység magvát kristályos palák képezik, melyek közé itt-ott szemcsés mészkő települ vagy keskeny fagyagpala vegyül. Borostyánkő és Khogel (Kúpfalva) között nagy szerpentin-tömegek vannak, Magyarországnak, Pétervárادon kivül csak ez egyedüli helyen, honnan a vidéken található és kivétel nélkül szerpentin-kőből készült ujabb-kőkori (neolith) eszközök anyaga került ki. Ásványforrások Borostyánkőn és Góborfalván bugyognak ki a hegyoldalból.

Egészben véve Kőszeg környékét a természet igen változatosan alakitotta és búsásan megáldotta szépségeivel és gazdagságával. Itt érintkezik dús mezőségeivel a sikföld, bugyogó forrásaival a dombvidék s csevegő patakjával a völgy. Régen ismeri mindezek becsét az ember. Kétezer éves nyomát találjuk annak. Itt tanyázott az ősember; itt állapodott meg több vándornép s lakott a müvelt római. E földet taposták a hunok harczi ménjei s idejött országát növelni Árpád. Nemsokára ezer éve lesz annak, hogy magyaré e föld, melynek birtokáért századokon át véres harczokat vitt. Németajku nép lakta régen és lakja nagyrészt még most is. Nehezen olvad be a magyarságba, mert sokszor szaporodott német jövevényekkel és közvetlenül érintkezik a szomszédos Ausztriával. Mikor Kőszeg ostroma s a török bécsi táborozása alkalmával a környék lakossága kipusztult, a vidéken birtokos Kanizsayak Boszniából és Horvátországból horvátajku lakosokat telepitettek ide (a Fertő vizétől Waszerkroaten = vizi horvátoknak nevezik). Akkor keletkeztek a környékbeli horvát falvak. Kőszeg környékét tehát magyarok, németek és horvátok lakják, egy kis tarka népkeverék, melynek Kőszeg képezi válaszfalát. A Kőszeghez legközelebb eső helységek csak egyszerü kis falvak, melyek lakosai a mezőgazdasági, kerti és állati terményeket leginkább Kőszeg városában értékesitik, de elszállitják a szomszédos Ausztriába is, nevezetesen Bécsbe és Német-Ujhelyre. A nép a talajviszonyokhoz mérten hol szegényebb, hol tehetősebb; igy, például, a Kőszegtől éjszaknyugat, éjszak és éjszak felé eső hegyes-dombos vidék német és horvát lakosa nem örvend annyira a jólétnek, mint a dél- és délkeletre lejtő hegyoldal, vagy a sikföld magyar lakosa. Különben az emberek, legyenek azok bármilyen szegények, ragaszkodnak a helyhez, melyen laknak, és kevés közöttük az elégedetlen, a hálátlan hazája iránt, aki elkivánkoznék és bizonytalanra menne az Uj-világba.

A környék egyébként történeti emlékekben is nagyon gazdag. Régi váraink — az Ó-ház (kőszegi ó-vár), Szt.-Vid, Rohoncz (a hegyen), Léka, Lánzsér, Locsmánd, — csonka falaikkal vagy földbe temetett rommaradványaikkal szerényen intenek felénk a hegyek ködbe burkolt kupjairól és alig mutatnak már fel valamit a hajdankor fényéből, de a polgári épitészeti emlékek gyanánt ott szemlélhetjük Szalónak és Borostyánkő várát. A dicsteljes daliák azonban eltüntek; a vig ünnepek zaja és a harczi moraj rég elhangzott; történetüket csak a szájról-szájra jövő hagyomány s a történet emléklapjai örökitik meg.

A növényország csodái.

Ha Flammarion ért he éseit olvassuk az égi testekről, a magas végtelenségben nyilvánuló csodák minő kellemesen izgatják gondolatainkat!

Talán a csillagászatnak titokzatos nimbusa, mely oly sajátságos izgalomba ejti a képzeletet?

Vagy talán épen ellenkezőleg a régi mythikus astronomia varázskörén átszürődő reális számitások és érthető, minden kathedrai tudákosságtól ment nyelven irt modern előadás az, mely ugy megragadja minden olvasó erdeklődését?

Legyen bármikép; de midőn emlitett értekezéseket e lap tárcájában olvastam, még sokáig rezgett az utó-

tette, jó lesz még ideje-korán körülnézni s a jövő vasárnapi választó-közgyülésen kész tervvel előállani. Mert nézetünk szerint p. a megválasztott uj főparancsnok, hacsak az eddigit nem lehet e tisztség elfogadására rábirni, okvetlen kell, hogy pár heti kurzusra menjen. Továbbá idején lesz, a magyar vezényletet behozni a tüzoltóságnál, ha a magyarázó nyelv, a magyar mellett német is lesz még egy ideig. A tűzoltócsapat szaporitása, még pedig egy kis intelligensebb elem belevonásával, okvetlenül szükséges.

S itt figyelmeztetjük még az egyesület fizető tagjait, az egyesületet évi dijjal segélyző várost, hogy befolyásukkal és szavazataikkal iparkodjanak a vagyonát féltő lakosság megnyugtatására jó választást tenni, mert a főparancsnok nemcsak a működő csapat vezére, hanem a tüzoltó-egyesület lelke.

Helyi és vidéki hirek.

— **Szt.-Benedek ünnep.** A helybeli gimnazium benczés tanárai a tanulóifjusággal szolennis isteni tisztelettel ülték meg a mult pénteken szt. Benedek ünnepét. Szt.-Benedek született 480-ban Umbria tartománynak Nursia nevü városában gazdag, nemes szülőktől. Tanulmányai folytatása végett Rómába küldetett. Itt azonban látva a mély erkölcsi romlottságot, hogy magát e veszélyből kiragadja, elhagyá felsőbb iskoláit, el gazdagságát s mint 14 éves ifju először Enfide (most Affile) városkába vonult, azután pedig Anis folyó völgyében fekvő Sibiaco város közeleben egy barlangot választott lakhelyül. Három évig lakott Benedek e magányban s csak bizonyos Román nevü pásztor tudta hollétét, ki naponkint egy darab kenyeret küldött neki. Azonban 497-ben a vidéken tartózkodó pásztorok által fölfedeztetve, szent hire annyira elterjedt, hogy néhány év mulva 12 kolostort kellett Subiaco vidékén alapitania, melynek mindegyikében 12 szerzetes élt saját apátjaik vezetése alatt. Később elhagyva magányát, néhányad magával Campaniába költözött. Volt itt egy magas hegy oldalában épitett régi város, melynek neve Cassinium vala. E várost a rómaiak épiték s csak romjai voltak még láthatók. E romokat használta a vidék pogánysága áldozati helyül s benuök az istenek tiszteletére folytonosan áldozattűz lobogott. E helyütt állapodott meg Benedek kis csapatával. Megkezdé a térítést s a pogányok számosan tértek át a keresztény hitre, elannyira, miszerint jónak látá itt társházat épiteni s megveté alapját a világhirü monte-cassinói kolostornak. Ekkor irta Benedek rendje számára azon szabályokat, melyek alapját képezik nyugoton a szerzetes élet szervezetének. Benedek fiai honunkban mindjárt polgáriasodásunk bölcsőjénél virrasztottak, mert már Géza fejedelem alatt jött be néhány Bajorországból és Adalberttel többen, köztük Asztrik, akiknek a fejedelem 996-ban Pannonhalmán szt. Márton tiszteletére kolostort és kápolnát épittetett. Kőszegen csak e század elején, 1815-ben telepedtek le, hol áldásos működésöket ismeri a lakosság apraja-nagyja.

— **Névnaposok.** A Sándorok, Józsefek ülték e napokban névünnepüket; holnap pedig a Gáboroknak lesz meleg napjuk. Mi itt e sorokban, amellett hogy hosszu életet kivánunk minden fent tisztelt névnaposnak, azon ohajtásunknak adunk kifejezést, hogy azok napjaikat jó erőben is családjuknak és a közügynek szentelhessék.

† **Halálozás.** A Rusa-családot érzékeny veszteség érte. Egyik szép reményű ifju tagját, a 15 éves Gyulát, a kérlelhetlen halál e hó 19-én kiragadta a jó szülők karjaiból. Szivfacsargó volt nézni az édes atyát s a család többi tagjait kesergő fájdalmukban, midőn az alig egy hétig beteg ifjutól, mint halottól kellett búcsut venniök. De meglepte a halálhir a távollálót is. Mindenki, mintha nem is akarnák hinni, azt kérdezte: „a szép külsejü, szelid lelkületü, jó Rusa-fiu halt meg?“ Igen az, habár, mint maga mondta búcsuzva édesatyjának, „szerettem volna a ti körötökben maradni.“ Érezte, hogy mennie kell! Ravatalát számos koszoru boritotta. A legelsőt a vigasztalhatlan szülők adták, szalagján „Kedves fiunk — Isten veled!“ felirással. Ugyanekkor tettek koszorut „Gyulának — kedves testvérei“. Sopronból az elhalt leendő sógorától, aki akadályozva volt az eljövetelben, gyönyörű koszoru érkezett, hosszu, aranyrojtos szalagján a következő felirattal: „Gyulám szerettelek! S azért örökké fáj, hogy végtisztességeden nem lehettem ott. Imre.“ Az egyik koszoru szalagján ez volt olvasható: „Isten-hozzádot mond a távolból — búsongó barátod. Ernő.“ Szép koszorukat adtak még a nagyanya, özv. Romvalter Katalin; Markovits Józsefné; dr. Dallos Károlyné; Szejbold Károlyné; Szép Mihály és neje; a gimnáziumi ifjuság (kettőt) és Szejbold Sándor. A gyászszertartáson, pénteken d. u. 4 órakor, daczára az esős időnek, számosan jelentek meg; az elhunyt tanárai testületileg s az egész gimnaziumi ifjuság, melynek dalosai a háznál gyönyörü négyes szólamu gyászdalt énekeltek. A családi gyászjelentés ekképen szól: Sághi Rusa Gyula és neje, született Romvalter Emilia saját ugy gyermekeik Irma, Béla és Ilona nevében is bánattal telt szivvel jelentik kimondhatlanul szeretett jó fiunknak, illetőleg testvérünknek. Sághi RUSA GYULA, IV. osztályu gimnáziumi tanulónak, f. 1890. évi márczius hó 19-én délután 1 órakor kinos szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 15. évében tüdőlobban történt elhunytát. A kiszenvedettnek földi maradványai f. 1890. évi márczius hó 21-én délután 4 órakor fognak a kőszegi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 22-én délelőtt 9 órakor a kőszegi plébániatemplomban fog a mindenhatónak bemutattatni. Kőszegen, 1890 márczius hó 19-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Husvéti iskola-szünet.** Husvétkor a helybeli gimnáziumba járó vidéki tanulók husvét előtt való hétfőn délben mehetnek utra és otthon lehetnek az ünnepek utáni szerdáig, amikor megkezdődnek a rendes előadások.

— **Hivatalos tavasz.** E hó 20-án délután 4 óra 57 perczkor kezdődött a hivatalos tavasz, melyet a napéjegyenlőségtől számitunk; az igazi tavasz azonban, amely napsugarat, szivárványt küld; virágok, fák bimbóit fejleszti, már jóval megelözte a kalendáriumbeli tavaszt. Nálunk régen kinálkatják az ibolyát, lesik az erdei szalonkát. Mult hétfőn gyönyörü szivárvány volt látható az éjszakkeleti mennybolton és József-napján égzengést hallottunk.

— **Közgyülés.** *A kőszegi önkéntes tüzoltó-egyesület* 1890. márcz. 30-án d. u. 3 órakor tartja a városház gyüléstermében évi rendes közgyülését. Tárgyak: Elnök évi jelentése. Az évi számadás beterjesztése. Tisztviselők választása. (Választás alá kerül: elnök, főparancsnok, alparancsnok, pénztáros, jegyző, ügyész, orvos.) Netalán teendő inditványok.

— **A sörház.** A város már megkötötte a szerződést a bérlő Albrecht főherczeg sörgyárának képviselőjével. Most azután neki fogtak a sörház belső és külső átalakitásához, javitásokhoz; megrendelték a felszereléseket, melyek, ugylátszik, egészen ujak lesznek és készülnek a megnyitáshoz. Azt mondják, hogy a legjava sör patakokban fog folyni a megnyitás nagy napján, husvéthétfőjén.

— **A turista-egyesület** elnöke, Egán Ede miniszteri osztálytanácsos még e hó elején felhivta figyelmünket az egyesület azon felhivására, melynek legközelebb kellett volna megjelenni. Várunk, várunk; de hiába várunk. Márczius vége felé közeledünk, és sem felhivás nem érkezett, sem taggyűjtést nem rendezhettek, sem alakulásról nem lehet szó. Az egyesület elnöke Budapesten hiszen megtette a magáét, de itthon a megyében, ugylátszik itt késnek. Csigalépéssel haladnak mint akár a mi „idegen-forgalom“ csinálóink.

— **Haldokló jubiláns.** A napokban ötven éve lesz annak, hogy a helybeli zene-egyesület megszületett. Haldokló felben érte meg 50-ik születésnapját s reménytelenül néz a jövő elé.

— **Sikkasztas.** Raisz Gyula rohonczi volt vasuti főnök a pénztárból elsikkasztott háromszáz s néhány forintot, mely hiányt a ravancsoló felügyelő fedezte fel. Állásától elbocsátva, jelenben tartózkodási helye ismeretlen.

— **Kóborló mesterlegény.** Peschka Károly, állitólag n.-keresztúri illetőségű alkalmazás nélküli lakatossegéd, hamis utlevéllel kóborolt. Balsorsa Kőszegre hozta, a hol a rendőrség letartóztatta, a városkapitányság pedig a kir. járásbiróság elé állitotta, holis argumentumait nem méltányolták, hanem két heti elzárás elszenvedésére itélték.

— **Erdei tüz.** Mult kedden a délutáni órákban éjszaknyugat felé a hegységből fölszálló erős füstfellegek mutatkoztak. Nem sokára erre Lékáról táviratilag segélyt kértek, egyuttal jellezve, hogy Röt és Hámor közötti nagy erdőtűz pusztit. Kivonuló tűzoltóságunk azonban Rötnél a tűzet elnyomottnak látván, visszafordult.

— **Hernyózás a járásban.** Tudvalevőleg helyhatóságilag intézkedés történt, hogy Kőszeg-város területén a hernyószedés büntetés terhe alatt pontosan eszközöltessék. E rendeletnek a gazdák a saját jól felfogott érdekükben is megfeleltek, de panaszok merültek fel, hogy e munka kárba vész, mert a szomszéd községek gazdái a hernyóval nem sokat vagy semmit sem törődnek. Felhivjuk az illetékes hatóság figyelmét e körülményre és reméljük, hogy a mennyiben a hernyózás a járásban nem végeztetett volna rendesen, ez érdemben erélyéről ismert főszolgabiránk haladéktalanul intézkedni fog.

---

hang agyamban, épugy, mint rezg a fülben az elkondult harangnak resonnáncea.

És mivelhogy mi halandók többnyire csak földön járunk és mert mindenki nem követheti Flammariont az ozonon keresztül fel a tejutig, anyagunkat itt lenn keressük a földön és midőn a rideg tél fagyát áttöri délutánonkint a mosolygó verőfény, önkénytelenül felébred bennünk a sejtelem, hogy a nagy feltámadástól, a növényvilág feltámadásától most már csak arasznyi idő választ el bennünket.

Szép a növényország, főleg ha szeretjük és buvárkodunk benne és elmondhatjuk, hogy csodái nem kevésbbé megragadók, mint az égboltozatei, azon különbséggel, hogy közelebbről szemlélhetjük őket, mint amazokat.

Ha az egyébként fehéren nyiló Hortensia földjét galicoldattal preparálni fogjuk és ennek folytán kék Hortensiát nyerünk, ezt nem fogjuk a növényzeti csodák közé sorolni, hanem holmi kertészeti „fogásnak“ nevezzük.

Ha egy rózsató mellé Ilex Aquifolium-cserjét ültetünk, a rózsának egyik ágat, mely bimbózásnak indul, az Ilex felhasitott ágába beleillesztjük és hánccsal elkötözzük szemzés módjára, ha aztán e mütet folytán a felnyiló rózsa nem lesz piros, hanem zöld, akkor ez is csak amolyan kertészeti „kunsztstück“.

E példácskákat csak azért hozzuk fel, mert distingválni óhajtjuk tőlük a növényország tulajdonképeni csodáit, ha ugyan csodának nevezhetjük egyes növények oly tüneteit, melyek egyéb esetben csakis hussal, vérrel és idegekkel biró mozgó teremtéseknél nyilvánulnak.

Sokat irtak már az ugynevezett hus-emésztő növényekről.

Képesek ezek részint virágaik, részint leveleik által kisebb rovarokat, vagy egyéb apró állatokat összefogdosni.

Ismeretes, hogy a Drosera-fajoknak szőre mozgékony és ezek szorosan tartják a rovarokat.

Az Utricularia gyökérrostjain légbuborékok vannak, melyek a növényt viz felett tartják, ha aztán egy rovar ül e légholyagocskára, betüródzik csőalakra és foglya felett bezárul.

Csodálatosak a kancsós növények, a Sarracenia Nepeuthes stb.

A Nepeuthes kelyhébe tegyünk egy rovart. A kancsó bezárul s egy bizonyos idő multán ismét kitárul, — a rovar meg lőn emésztve.

Sokkal hosszabb idő multán tárul ki ismét, ha rovar helyett sajtdarabkát helyeztünk a kehelyre. A sajt megemésztése sokkal több időt vett igénybe.

Tegyünk reá most már egy kis kavicsot, a kancsó szintén be fog csukódni, azonban ismét kitárulván, a kavicsot, melyet megemésztenie nem lehetett, kiveti.

A szervek hasonló működését Darwin, Hoocker még a Drosera, Dionaea muscipula, Drosophyllum lusitanicum, Byhlis és Pinguicula-n is megfigyelték.

Mily csodálatos tulajdonsága van az Erodium gruinum (canadai árora) magvának!

Az Aneroid lapjához hasonló jelzésekkel ellátott táblácskán van. — A csavarszerüen tekerődzött mag végét e táblácska közepén levő nyilásba dugjuk és a táblát szögre akasztjuk. Száraz időjárásban a spiral befelé, nedves időben pedig kifelé csavarodik és igy 24—48 órával előbb jelzi az időjárásnak netáni változását.

A Mimosa pudica bámulatos idegességet árul el.

Mindennemü érintésnél, vagy akár csak izgató hatásnál az átellenes levélpárok összecsapodnak, sőt a szárak egészen lekonyulnak, később ismét fölmerevednek.

Ha a Mimosa egy levélkéjéhez égő szivarral hozzá érünk, a levélpár legott összecsapódik, nemsokára reá elől-hátul a többi (nem érintet) levelek és csak ezután konyulnak le a szárak.

Egy kis vártatra ezen összecsapódás a legfelső leveleknél következik be és most aztán az egész növény ugy néz ki, mintha össze volna törve!

Csak a legnagyobb nyugalomban muló kis idő után fognak a levelek és szárak kiegyenesedni és a növény visszanyeri előbbi alakját és külsejét.

Legujabban a vándor rózsa v. feltámadó növény Selaginella lepidophila kelt nagy feltünést a botanikus körökben.

A forró Afrika belsejében tenyész, hol évekig nem üditi eső az izzó homokot. A száraz sivatagban gyökerez és kitárja szürkés zöld, finoman rovátkolt leveleit és zöldes fehér virágát.

Majd elszárad, levelei rózsa-idomra összedomborodnak, a vihar kitépi az egész növényt és tovaviszi a tengerig.

Itt megszivódik vizzel, a babok partra lökik, a szél ismét elviszi a sivatagba, hol ujolag gyökeret ver és ujolag elejétől kezdődik e csodálatos vándorlás!

A vándorrózsa nálunk Európában kertészek utján, kik hihetőleg gyökosztással szaporitották, kis barnás zöld rózsák alakjában jött forgalomba.

Ültessük az egészen élettelennek látszó gomot cserépbe és öntözzük meg jól, akkor a levelek csakhamar szét fognak tárulni és üde sötétzöld szinben pompázik a növény, mely vigan tovább tenyészik. Még érdekesebb, ha e növénygomot vizbe dobjuk, itt már félóra mulva felnyilik és mintegy varázsütésre változik át szürkés szine intenziv zölddé.

E kisérleteket akárhányszor ismételhetjük, a vándorrózsa szárazon akár fél évig heverhet a sutban, föld, viz és világosság nélkül és feltámadó tehetségét még sem veszíti el.

Spiegel S.

— **Értesités**. A *Kőszeg városa és környéke* czimü munka szerzője a sok tudakozódásra arról értesiti a megrendelőket, hogy a III. füzet a képduczok késői beérkezése miatt csak e hó vége felé, mindenesetre azonban a jövő april hó 1-je előtt meg fog jelenni, és pedig mint eddig is, magyar és német nyelven.

Vegyes hirek.

— **Kinevezés.** A bécsi csász. kir. főtörvényszék dr. Löher Kálmánt, Batthyány-Strattmann herczeg vezérigazgatóságának titkárát f. é. február hó 25-en 2420. sz. alatt kelt végzésével a magyar nyelv hites tolmácsává nevezte ki.

— **Értesités**. A vasmegyei gazgasági egyesület által vásárolt tisztavérü siemmenthali bikák árverése f. évi april hó 1-én délelőtt 10 órakor Szombathelyen az állatvásártéren, és f. év april hó 3-án délelőtt 10 órakor Sárváron a v rosi kaszárnya udvarán fog megtartatni. Figyelmeztetjük a t. községi elöljáróságokat, hogy megbizottjaiknak, kiket árverezni küldenek, szabályszerü meghatalmazást adjanak, melynek értelmében a meghatalmazott árverezhet és a község nevében a kötelezvényt aláirhatja. A kötelezvényre szabályszerü bélyeg teendő, a bélyeget az árverés szinhelyén veheti meg a meghatalmazott. Szombathelyen, 1890 márczius hó 15-én. Gothard Sándor e. igazgató. Szt. Márton i Radó Kálmán cs. és kir. kam. elnök. Röszler Károly e. titkár.

— **Tüzoltó-tisztek képzésére** tanfolyamot nyit a nyáron a fővárosban a budapesti önkénytes tűzoltótestület. A tanfolyamban részt vehetnek főváros és vidéki önkénytes tűzoltók egyaránt; a tanulás ideje 4—6 hétik tart.

— **Figyelmeztetés** idegen kézbe került levelekkel való eljárásra nézve. A leggondosabb kezelés mellett is előfordul, hogy egy-egy levél, vagy levelezőlap valamely összehajtott hírlapba vagy más, le nem zárt, postai küldeménybe becsúszik és azzal együtt kézbesittetik, vagy a rendeltetési helyen lakó ugyanazon nevü egyének hiányosan czímzett levelezései felcseréltetnek, vagy pedig a levélfiókberlők levelezései a gyors munka közben tévedésből nem a megfelelő fiókba osztatnak be. Az ebből eredő kellemetlenségek kikerülése érdekében felkérem a közönséget, hogy levelezéseit pontos és kimeritő czimzéssel lássa el, a netán tévesen kézbesített levelet, levelezőlapot stb. a kézbesítő közegnek (levélhordó) azonnal adja vissza (ha a levél netán véletlenül felbontatott, ezen körülményt a boriték hátsó részén jegyezze fel); ha pedig a kézbesítő közeg már eltávozott volna, a tévesen kézbesitett levelezést a postahivatalhoz juttassa. E egendő e czélra a levelet stb. néhany felvilágositó sorral a postahivatalhoz czímzett boritékba helyezni és bérmentetlenül bármely levélgyűjtő szekrénybe dobni. Budapest, 1890. február 28. Baross, s. k.

— **A Sack-féle 25000-ik vetőgép**. Az országos gazdasági egylet közlönye a Budapesten megjelenő „Gazdasági Lapok" és vele együtt a bécsi és külföldi legtekintélyesebb gazdasági szaklapok szerint Sack Rudolf plagwitz-lipcsei hirneves gazdasági gépgyáros, a lefolyt 1889 ik év végével készitette el a huszonötezredik vetőgépet. E szerint e gyár a világ összes vetőgépgyárai közt a vetőgép gyártás terén az első helyet foglalja el, a mennyiben egyetlenegy sem képes e gépekben eddig ily óriási számot felmutatni. De még érdekesebb az a körülmény, hogy e gyár az utolsó évben 2678 darab ily vetőgépet adott el, mely szám körülbelül a continens bármely államának összes gépgyárai által együttesen készitett és eladott vetőgépek számának felel meg. Ez az óriási kereslet képezi a gazdaközönség legfényesebb itéletét és ebből kitünik az, hogy az egyszerü, könnyü járatu és olcsó Sack-féle vetőgép, melynek szerkezete évek során át tökéletesittetett, az összes rendszerek közt a legelőnyösebb és a gyakorlatban oly czélszerünek bizonyult, hogy évről évre mindjobban terjed. Tudtunkkal e vetőgépek két főosztályban készittetnek és pedig sik és dombos, nehéz és könnyü talajnak. Miután már egy kis statisztikával foglalkozunk, nem lesz érdektelen talán azt is tudni, hogy ugyane gyár most bocsátotta ki háromszázezredik ekéjét és ez oly szám, melyhez kommentár nem szükséges. A magyar gazdaközönség különben is annyira ismeri e kitünő és szilárd szerkezeteről beszelni felesleges volna. A gazdaközönség valóban elismeréssel tartozik Sack gyárosnak és e gyár magyarországi képviselőjének Propper Samu urnak, ki mint okszerü gazda felismerve e kitünő gazdasági gépek hasznosságát, Budapesten a váczi körut 29. szám alatt levő raktárában a magyar gazdaközönségnek is könnyen megszerezhetővé tette azokat.

— **Weber Károly** budapesti (fürdő-utcza 2.) hirneves virágkereskedő gazdagon illustrált árjegyzéke oly dus választékát tartalmazza a rózsafajok ujdonságaiból, hogy igazán érdemes ebből 1 példányt ingyen és bermentve hozatni. Ezen czég saját rózsateleppel bir, melyből a legnemesebb és legválasztékosabb rózsa- és gyümölcsfákat és egyéb nemes cserjeket szolgáltathat, elvállal továbbá kerti alakitásokat és parkok berendezését mindenféle stylben a legizlésesebb kivitelben.

— **Uj szelvényivek.** Az 1860 iki és a Tiszaszabályozási sorsjegyek uj szelvényiveinek beszerzését a legelőnyösebb feltételek mellett eszközli a Betéti Társaság Dirnfeld testvérek bankháza, Budapest, fürdőutcza 4. sz. A Tiszaszab. sorsjegyeknél csupán a szelvény-utalvány, az 1860 iki sorsjegyeknél ellenben, minthogy szelvény-utalványnyal nem birnak, önmaguk a sorsjegyek küldendők be.

— **Májbetegségek**. A máj az emberi testben a legnagyobb kiválasztó mirigy s működése olyan mint a szitáé, mely a vérből a tisztátalant átszüri. Minden csöpp vér e szerven megy keresztül. Ha a máj e munkát, vagy épen nem, vagy tökéletlenül végzi és tisztátalanság marad vissza a vérből, az egész rendszer megzavarodik s csakhamar a következő tünetek észlelhetők: Savanyuság a gyomorban, nyelv fehérség rosz szájiz, fejfájás, oldalszurás, szivdobogás, fülcsengés, hideg lábak és kezek, kiütések, álmatlan éjjelek, nehéz álmok, szeszélyes étvágy stb. stb. A Warner-féle Safe Cure a legmegbizhatóbb gyógyszer mindennemü májbetegség ellen. És az alapos kurát minden esetben jó siker koronázza. Primmingshofer József, Haágban, (Felső-Ausztria) ezeket irja: 1887-ben betegedtem meg májban és folyó évi november hóig majdnem folytonosan ágyban fekvő beteg s oly erőtlen voltam, hogy alig birtam járni. Novemberben megkezdtem a Warner-féle Safe Cure használatát s ez időre egészségem annyira helyreállt, hogy most üzletemet folytathatom. A Warner-féle Safe Cure 2 frtos üvegekben kapható az ismert gyógyszertárakban. Főraktár a Megváltóhoz czimzett gyógytár Pozsonyban és Török József gyógyszertárában Budapesten. (31)

— **A megzavart emésztés** (székrekedés) komolyabb következményeket vonhat maga után, mint az e bajban szenvedők legtöbbje gondolná. Oly kór-tünetek s fájdalmak, mint: vér-torlódás, szédülési rohamok, fejfájás, szivdobogás, felfuvódás, étvágytalanság, lankadtság, stb. jelentkeznek, a nélkül, hogy az ember tudná az okát. Azonban, ha a gyógyszertárakban kapható, Brandt Richard gyógyszerész-féle valódi svájczi labdacsok (egy doboz ára 70 kr.) használatával a megzavart emésztést rendbehozzuk, az e bajból eredő kór-tüneteket is elenyésztetjük. De mindig, csak is a fehér keresztel vörös mezőben, s Brandt Richard névaláirásával mint védő-jegygyel, ellátott dobozokat kell kérni.

SÜKETEKNEK.

Egy oly egyén, ki igen egyszerü szernek köszöni 23 évig tartó süketségének és fülzúgásának gyógyulását, kész annak leirását német nyelven minden jelentkezőnek ingyen beküldeni. Czim: J. H. Nicholson, Bécs XI., Kolingasse 4.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Köszönet-nyilvánitás.

Kimondhatlanul szeretett és felejthetlen *Gyula* fiam gyászos elhunyta alkalmával barátaim és jó ismerőseim részéről annyi szeretetteljes részvétben részesültem én és családom, hogy nem mulaszthatom el mardosó fájdalmam közepette is legbensőbb köszönetemet kifejezni. Különösen köszönöm a magam ugy családom nevében a gimnázium ft. tanári karának s a tanuló-ifjuság szives érdeklődését, valamint a számos koszoru-adományt.

Kőszeg, 1890. márcz. 22-én.

Rusa Gyula.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerü, könnyen beszerezhető háziszer meglepően gyors gyogyulást szerzett. „A Betegbarát" czimű kis iratban még bizonyitékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcsében ingyen megküldi.

Nyilt-tér.

Fehér selyemszövetet 60 krtól 7 frt. 65 krig méterenként (mintegy 2500 különféle szinben és dessinben) szétküld darab és végszámra porto és vámmentesen Henneberg G. udvari szállitó gyári raktára Zürichben. Minták postafordultával. Levelekre 10 kr. porto váratik.

Budapesti Hirlap.

(Szerkesztők és laptulajdonosok: **Csukássi József és Rákosi Jenő.**)

A „Budapesti Hirlap" ujévvel pályafutása tizedik évébe lépett. Az elmult évek óriási haladás korszakát alkotják a magyar zsurnalisztika történetében és a „Budapesti Hirlap" talán elfogultság nélkül mondhatja magáról, hogy övé az elsőség e korszak megindításában, mely a magyar sajtót a legmodernebb és legkitünőbb európai sajtó magaslatára emelte. A „Budapesti Hirlap"-ot ebbeli törekvésében hétről hétre, hónapról hónapra, évről évre szakadatlanul nagy arányokban növekedve, támogatta Magyarország intelligenciája: a világ legfogékonyabb, legméltányosabb és ragaszkodásban leghűbb közönsége. A decennium küszöbén elmondhatjuk, hogy a „Budapesti Hirlap" a művelt magyar ujságolvasó közönség mandatariusa. E megbizatás óriás erkölcsi sulyával veszünk részt a vélemények harcában és a közdolgok intézésében. Hogy milyen sikerrel, arról az elmult és a jelen viszonyok legékesebben tanuskodhatnak. A védelmi vita alatt, az alkotmány- és nemzetellenes kisérletekkel vivott elszánt küzdelmünkben, valamint a ferde pártviszonyokból eredt fonák helyzetek kritikájában, melyek okai és forrása a jelenlegi válság, a „Budapesti Hirlap minden egyes száma a nemzeti jogok és aspirációk diadalmas hőseként szállott sikra. A közönség érezte, hogy lapunkban a legőszintébben, legbátrabban és legelszántabban nyilatkozott meg a közérzület szava. És a mikor a közönség napról napra lavinaként növekedő tömegével segitségünkre és támogatásunkra jött: a „Budapesti Hirlap" döntő erővel működött közre a vitás kérdések megostromlásában, a politikai fordulat és az uj események előkészitésében. A pártoktól független, csakis a közérdek által vezérelt és saját becsületes meggyőződésünktől diktált működésünk akkor érte el legszebb jutalmát, a mikor minden igaz magyar ember a „Budapesti Hirlap"-ban kereste és talált a nemzeti ügyek legfáradhatlanabb, legszivósabb és legvehemensebb védelmét

Legbuzgóbb iparkodásunk, hogy a „Budapesti Hirlap" a jövőben is az maradjon, a mi volt, a minek indult, a mely irányban hatalommá növekedett, a miben az elsőséget nem engedheti át soha senkinek: a legmagyarabb ujság és mint ilyen a nemzeti érzület leghűbb tolmácsa, ébresztője, izgatója és ha kell lángba boritója. A legtisztább tudatossággal hirdetjük és valljuk, hogy olyan időkben, a mikor a nemzeti eszme fajfentartó és államalkotó erővel érvényesiti magát mindenütt, hogy ugyanakkor nemcsak jog, hanem kötelesség nekünk magyaroknak a sovinizmus lelkesedésével, sőt türelmetlenségével szolgálni a nemzeti irányt mindenben és mindenkor. Ez a mi programmunk.

E programmunkkal nekünk adott igazat a magyar közönség, mely semmitől sem irtózik inkább, mint a szintelen és lelketlen kozmopolitaságtól, a hamisságokra és az elmék megtévesztésére alkalmas cifra jelszavaktól; nekünk adott igazat, midőn lapunkat szinte hihetetlen mértékben felkarolta és egyre jobban terjeszti.

E programmal folytatjuk a jövőben is mindennapi munkánkat a közügyek szolgálatában. Folytatjuk erősen fegyverkezve a nagy tusákra, a melyek a közeljövőben a nyilvános élet minden munkására várnak. A nemzeti munkából részt kérünk és részt fogunk benne venni legjobb tehetségünk szerint, pártolva és támogatva mindent, a mi szükséges, életképes, derék és jó; ostromolva üldözve mindent, a mi céltalan, félszeg és becstelen. Ebbeli szándékunkban nem fog bennünket korlátozni semmiféle személyi tekintet, párt- és hatalmi érdek és nincs az a politikai fordulat, melynek kedvéért és érdekében pártatlanságunkat és elfogulatlanságunkat csak egy pillanatra is feladnók.

A szigoru objektivitás utját fogjuk követni a zsurnalisztika minden egyéb ágában. Az irodalom és művészet kérdéseiben eddig, ugy ezentul is szigoruan mellőzni fogjuk a pajtáskodást s klikk-szellemet. A mi megfelel a szép és nemes izlésnek, az mindig elfogulatlan méltatásra fog találni lapunkban. Mi magunk is azzal vélünk legjobb szolgálatot tenni az irodalomnak, hogy egy sor se jelenjék meg lapunkban, a mely az irodalmi mértéket meg nem üti. Közleményeink irodalmi szinvonalának előkelősége kezdettől fogva legfőbb gondunkat képezte. El is értük vele azt, hogy a „Budapesti Hirlap" a kifogástalanabb magyarsággal irt ujság és mindenekfölött vezércikkei és tarcái irodalmi érték dolgában verseny nélkül állanak.

Tudósitások és hirek dolgában a leggazdagabb és legmegbizhatóbb forrásokkal rendelkezünk. E nemü közleményeink megválogatásánál mindig szem előtt tartjuk, hogy a legműveltebb és legkényesebb izlésü közönséget szolgáljuk. A valóságot, igazságot és ildomosságot sohasem áldozzuk fel a szenzációnak. Az erkölcsi tisztaság, a jó és nemes érzés tiszteletben tartásával a „Budapesti Hirlap" hü, szolgálatkész és lelkiismeretes házibarátja óhajt lenni minden magyar uri háznak.

Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerübben postautalványnyal eszközölhetők következő cim alatt: A „Budapesti Hirlap" kiadó-hivatalának, IV. ker., kalap-utca 16. sz. Az egész fürdő-ivad alatt előfizetőink kivánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet.

A „Budapesti Hirlap" jelenleg rendkivül érdekes két kötetes angol regényt közöl: „DOKTOR KUPIDO" irta Brougthon Rhoda. E regénynek április hó 1-sejéig a lapban megjelent részét (26 folytatás) az uj előfizetők külön lenyomatban ingyen megkapják.

946/889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Kranz Mária** végrehajtatónak **Oriovits István** végrehajtást szenvedő elleni 3000 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén levő **Kőszeg** város határában fekvő a kőszegi 193. sz. tjkvben 285. hr. 191 összeirási házra az árverést 820 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890-ik évi május hó 14-dik napjának délelőtti 10 órakor Kőszegen e biróság helyiségében

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1890 dik évi január hó 20-án.

A kőszegi királyi jbiróság mint tkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljárásbiró.

219/889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy **Czeke József és társa** kőszegi czég végrehajtatónak **Krug Mátyás** végrehajtást szenvedő elleni 50 frt 28 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi királyi járásbiróság területén levő **Borostyánkő** község határában fekvő a borostyánkői 66. sz. tjkvben A. I. 2—7. sor és 69. házszámu telek 442. sz. s az A. †. 167. hsz. szántó 24 frt, a †. 189. hsz. sz. rét 91 frt, a †. 1315. hsz. rét 21 frt, a †. 1453. hsz. szántó és rét 324 frt és a †. 1611. hsz. szántó 114 frt, továbbá a borostyánkői 584. sz. tjkvben felvett A. †. 1497 a hsz. sz. s Krug Terézia szül. Ludwig tulajdonául kitüntetett szántó és legelő 131 frt, végül a borostyánkői 31. sz. tjkvben A. I. 1—16-ik sorszám alatt felvett közös erdő és legelőből végrehajtást szenvedőt illető $^{2}/_{438}$-ad részre 10 forintban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890-ik évi április hó 29-ik napjának délelőtti 10 órakor Borostyánkő község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881-k évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1889-ik évi december hó 10-én.

A kőszegi kir. jbiróság mint tkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljárásbiró.

Kludsky A.

legnagyobb

állatsereglete,

csak keddig látható

a marhavásártéren.

Csakis kedden délután 4 órakor látható a nagyszerü **kígyó-etetés**, mely minden három hóban egyszer történik 3 nyullal és 3 galambbal.

Az igazgatóság.

Általános rendszerü ekék,

valamint 2-, 3- és 4-barázdás ekék,

egészen vas- és aczelból

pontosan és olcsón szállít

Umrath és társa

gazdasági gépgyára

Prága-Bubna.

Arjegyzékek kivánatra ingyen

Kitünő bizonyitványok rendelkezésre állanak.

Raktára:

Budapest, váczi-körut 60-ik szám.

Alapittatott 1857-ben.

Steinschneider Jakab

I. cs. és kir. szab. ágynemü-gyáros.

ő cs. és kir. tens. Klotild főherczegnőnek szállitója,

számos kitüntetések és szabadalmak tulajdonosa,

BUDAPEST,

Király-utcza, 79, saját házában,

bajorkodik a tiszteit közönség figyelmébe ajánlani dusan felszerelt raktárát az ágynemi szakmába vágó összes czikkekben mint **közönséges, finom** és **legfinomabb paplanok, ágybetétek** loszőr és tengerfű **matráczok, szalmazsákok, pokróczok** és **takarók, tollak** és **pelyhek vasbutorok**, továbbá **szőnyegek** és **függönyök** nemülönben **diván- és asztaltakaró**, stb.

A kitünő hirben álló

WELDLER ÉS BUDIE,

fehérnemü és kelengye-gyár budapesti raktára.

Minden fajtáju **fehérnemüek**, különösen pedig **teljes kiházasitási felszerelések** a legmérsékeltebb árakon.

Rajzok és árjegyzékek bérmentve és ingyen.

Nagyérdemü közönség!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi **márczius 20-án Köszegen a „Strucz" szállodában egy állandó**

fogászati műtermet

nyitottam.

Legyen szabad e helyütt nekem kijelenteni, hogy több évi fogászati gyakorlatom alatt szerzett becsü tapasztalatok által oly ügyességre tettem szert, miszerint a nagyérdemü közönség bárminemü fogbetegségeit a tudomány legujabb állása szerint, a lehető legjobban s biztosan kezelek. Ezek előre bocsátásával a nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve maradok

Köszeg, 1890. márczius havában.

kiváló tisztelettel

Scharpf Jenő,

fogműtvész.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta

a fötisztelendő és kegyes

„Benedek-rendü" szerzetesektől

Soulac-i apátság Gironde-ban.
Prior: Dom Magneloune.
2 arany erem:
Brüssel 1880 – London 1884
A legmagasabb kitüntetések.

Feltalálatott: **1373-ban** Pier. Boursaud Prior által.

A fötisztelendő és kegyes **„Benedek-rendi"-ek fog-elixirjének** mindennapi használata, — egy pár csepnyi adag egy pohár vizben — megakadályozza a lyukafog képződését és meggyógyitja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát ténylog szolgálatot teszünk, a midőn figyelmöket ezen régi és hasznos készitményre felhivjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli ószer a fogfájás ellen.

Ház alapittatott 1807-ben. **Bordeaux** 106 és 108, Rue Croix de Sequey.

Főágynök:

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszertárakban és gyógyszerárú-(drogue) kereskedésekben.

Ház-eladás.

Köszegen az intézet-utczában egy emeletes, jó karban lévő, 3 lakással biró ház, öt utczai 1 udvari szoba, 3 konyha és kamara, szép udvar- és kerttel együtt szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágositést ád

Pavelka Mihály ur

Csorna, városház-utcza,

és

Bajcsy Lajos,

Kőszeg, fiórián-tér.

---

8 év óta jónak bizonyult, száz meg száz elismerés.

1 perez alatt, kefélés nélkül fényes cipzma.

Gaertner Rich.

folyékony francia fénymáza.

Védjegy.

Bekenjük a bőrt és azonnal feltünik az erős fekete fény, mely 8 napon át eltart, nedvességben nem ereszt le és vizhatlanná teszi a bőrt. Takarékos, tiszta és gyors. Alkalmas a főt. papságnak, tisztelteknek, gazdáknak, erdészeknek és mindenkinek. Uri, női és gyermeklábbelihez, lószerszámokhoz stb. Használatban van a cs. és kir. csapatoknál.

Portomentes szétküldéssel 2 palaczk 1 frt 30 kr, 6 palaczk 3 frt, 12 palaczk 4 frt 60 kr.

Gaertner Rich. chemiai gyára,

cs. és kir. hadseregszállitó,

Bécs, Gisella utcza 4.

Kapható Köszegen: **Roth Sándor, S. Neumann** és **Deutsch Dávid** bőrkereskedő uraknál.

Első legolcsóbb és szolidabb bevásárlóhely.

Szétküldés az eredeti gyárárakon.

Ticho Fülöp, Brünn,

Krautmarkt 21. — Rathhausgasse 17.

Szétküldés utánvéttel.

A pénz előbbi beküldése esetén a csomag bérmentesen küldetik.

Brünni posztó-szövetek

a legfinomabb cs. és kir. gyárakból.

1 maradék 3·10 méter öltönyszövet jó minőségben frt. 3·50.
1 maradék 3·10 m. öltönyszövet jobb minőségben frt. 5·—.
1 maradék 3·10 m. öltönyszövet legjobb minőségben frt 10·75.
1 maradék 3·10 m. fekete posztó salon-öltönyre frt. 9·—.
1 maradék 2·10 m. felöltőszövet, jó minőségben frt. 4·25.
1 maradék 2·10 m. felöltőszövet legfinomabb minőség frt. 8.

Mosó-szövetek.

(Mosásért biztositatik.)

1 maradék kártolfonal a legujabb szövetmintákban, 6·40 m. frt. 3·—.
1 maradék lenvászon a legdivatosabb és legtartósabb öltönyre 6·40 m. frt. 4.

Egy vállravető

czérna, 9 negyed hosszu fl 1·50.
Tiszta gyapju 10 negyed hosszu frt. 5·—.
Egész fekete, selyemállal (Cachemir-kendő) gyászra frt. 4.50.

Női ruha-szövetek

mindenfele szövetben, kivitelben és szinben, a legujabb és legdivatosabban a tavaszi és nyári időszakra 1890/91.

Egy egész öltözet

dupplaszéles,

jó minőségben 10 meter frt 5·—.
jobb „ 10 meter frt 7·—.
finom „ 10 meter frt 9.—.
finomabb minőségben tiszta gyapju 10 meter frt 11·—.
legfinomabb minőségben tiszta gyapju 10 met. frt 13·—.

Fekete Cachemir,

lengyel készitmény,

sima, csikos, vagy virágos:

1 öltözet 10 m. sima frt 4·50.
1 „ „ „ csikos frt 5·50.

Angol Zephyr (vásznak),

legfinomabb és legalkalmasabb házi és utczai öltözéknek.

Uj!!

1 egész öltöny Ia, 10 meter frt 6·50.
1 egész öltöny IIa, 10 meter frt 4.50.

Franczia Voiles

(Satins).

mosásra biztositek.

Egy teljes ruha

10 méter:

jó minőségben . . frt 3·50.
finom „ . . . frt 4·50.
legfinomabb min. . frt 5·50.
atlasz-minőségben . frt 6·50.

Jute-függöny

török minta, egész hosszában

első minőség . . frt 3·50
második min. . . frt 2·50.

Tunis-függöny

aranynyal átszőve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, teljes hosszában, mindenféle szinben . frt 4·50.

Egy garnitura.

két ágy- és egy asztalteritő

jute-ből . . . . frt 3·50.
ripsből . . . . frt 4·50.

Manilla-futószőnyeg,

igen tartós,

egy marad. 10—11 m. frt 5,40

Lenn-áruk:

Egy darab = 30 bécsi rőf.

ára darabonkint:

Ramburgi szék-lenn, 5 negyed széles . . frt 6·50.
Rumburgi Oxford valódi szin Ia. . . . . frt 6·50.
Romburgi Oxford valódi szin IIa. . . . . frt 4·50.
Chiffon, igen jó min. á frt 4·50, 5·50, 6·50 egész frt 9·—.
Házivászon, 4 negyed széles frt 4·50, 5 negyed frt 5.50.
Stefánia-vászon, 5 negy. széles, teljes potlék a lenfonálnak . . frt 9·—.
Atlasz-Gradl, ágybehuzókra Ia 8.50, IIa frt 5·50.
Lenszövet varrás nélkül darabja, 2 met. hosszu frt 1·10.
Canevas, Ia min. ágybehuzókra . . . frt 6·—.
Hölgy-ingek chiffonból vagy erős lenvászonból, csipkével, 6 dar. frt 3·75
legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab . frt 6·—.

Fennti métermértékek teljesen elegendők egész férfiöltönyre vagy felöltőhöz.

Pompásan elkészitett mintakönyvek a szabó uraknak kivánságára ingyen és bérmentesen küldetnek.

Minták magányosan kivánság szerint minden árucikkből ingyen és bérmentesen küldetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.